

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/63/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6722204925
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6722204925.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudkýň JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Danice Kočičkovej ako členiek senátu, v spore žalobcov: 1/ A. B. C., nar. XX. XXXXX XXXX, bytom D. XXXX/XX, XXX XX E. a 2/ F. A. C., nar. XX. XXXXXXX XXXX, bytom D. XXXX/XX, XXX XX E., proti žalovanej: E. G., nar. XX. XXXXXXX XXXX, bytom H. I. XXXX/X, XXX XX E., zast. JUDr. Ľubomírom Ivanom, advokátom so sídlom AK Námestie SNP 41, 960 01 Zvolen, IČO: 42 197 821, o zaplatenie 17.590,53 Eur s prísl., o odvolaní žalobcov proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č.k. 13C/77/2022-240 zo dňa 7. februára 2024, takto

rozhodol:

- I. Odvolanie o d m i e t a .
- II. Žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením č.k. 13C/77/2022-240 zo dňa 7. februára 2024 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“ alebo „napadnuté uznesenie“) konanie zastavil (prvá výroková veta). O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobcom 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 100% do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania (druhá výroková veta).

1.1 Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobcovia sa domáhali proti žalovanej zaplatenia sumy 17.590,53 Eur s príslušenstvom, a to titulom pohľadávky voči poručiteľovi, po ktorom žalovaná dedila. Podaním doručeným okresnému súdu dňa 29.1.2024 žalobcovia 1/ a 2/ bez uvedenia dôvodu vzali žalobu v celom rozsahu späť a žiadali konanie zastaviť. Navrhli, aby súd aplikoval ustanovenie § 257 zákona č.160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) a náhradu trov konania nepriznal z dôvodu nízkeho príjmu žalobkyne 1/ a nepriaznivého zdravotného stavu žalobcu 2/. Žalovaná so späťvzatím žaloby súhlasila; nesúhlasila s návrhom nepriznať jej trovy konania z dôvodu, že žaloba bola od počiatku nedôvodná a žalobcovia spôsobili zastavenie konania pred zamietnutím žaloby.

1.2 Okresný súd aplikoval ustanovenie § 144, § 145 ods.1, § 146 ods.1 C.s.p.; so súhlasom žalovanej konanie zastavil.

1.3 Pri rozhodovaní o trovách konania okresný súd aplikoval ustanovenie § 256 ods.1, a § 262 ods.1 C.s.p.; dospel k záveru, že aplikácia ustanovenia § 257 C.s.p. nie je dôvodná.

2. Napadnuté rozhodnutie prevzala žalobkyňa 1/ dňa 12.2.2024 a žalobca 2/ dňa 11.2.2024.

3. V zákonom stanovenej lehote realizovali žalobcovia podanie, výslovne označili ustanovenie § 123 C.s.p. (upravujúce vo všeobecnosti „podanie“) a ustanovenie § 242 C.s.p. (upravujúce lehotu na podanie „sťažnosti“). Ide o podanie z 25.2.2024, doručené okresnému súdu dňa 26.2.2024.

3.1 V uvedenom podaní žalobcovia

i/ pod bodom I. žiadali opravu uznesenia, ktorým okresný súd zastavil konanie (napadnutého uznesenia) vo vzťahu k ním tvrdenému porušeniu zákona č.18/2018 Z.z. o ochrane osobných údajov najmä ak ide o uvedenie výšky mzdy žalobcu 2/ (žiadali o zmenu formulácie napadnutého uznesenia tak, aby bol uvedený vymeriavací základ žalobcu 2/ nie v číselnom vyjadrení ale že je „nad priemerom vymeriavacieho základu v národnom hospodárstve“);

ii/ pod bodom II. žiadali o predĺženie lehoty na podanie odvolania o 15 dní z dôvodu, že žalobcovia nemajú právne vzdelanie a

iii/ pod bodom III. odvolali súhlas s pristúpením k žalobe F. A. C.; žiadali o jeho vylúčenie z petitu akéhokoľvek rozhodnutia a aj z uznesenia.

4. Podanie podľa predchádzajúceho bodu (3., 3.1) okresný súd vybavil oznámením a Výzvou zo dňa 6.3.2024, v ktorom žalobcom oznámil, že v odôvodnení napadnutého uznesenia nepostupoval v rozpore so zákonom o ochrane osobných údajov; v prípade nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia bude namietaná informácia riadne anonymizovaná. Nedošlo k chybe v písaní, počítaní ani k inej zrejmej nesprávosti, ktorá by odôvodňovala postup podľa ustanovenia § 224 C.s.p.. Okresnému súdu zároveň nebolo zrejmé, čoho sa žalobcovia domáhajú, nakoľko nešpecifikovali rozhodnutie, proti ktorému sa domáhali predĺženia lehoty na podanie odvolania; skutočnosť, že žalobcovia nemajú právnické vzdelanie nezakladá dôvod na predĺženie lehoty na podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu súdu. Z bodu III. podania zároveň nie je zrejmé, čoho sa žalobcovia domáhajú; uznesenie o pristúpení žalobcu do konania nadobudlo právoplatnosť; dodatočné odvolanie súhlasu žalobcu 2/ so vstupom do konania nemá za následok zmenu právoplatného rozhodnutia. Okresný súd žalobcu 2/ vyzval na doplnenie a opravu podania s poukazom na ustanovenie § 128 C.s.p. Výzva bola doručovaná žalobcovi 2/ (ktorý realizoval podanie uvedené pod bodom 3., 3.1). Žalobca 2/ na výzvu nereagoval.

4.1 Okresný súd následne urgoval splnenie výzvy s poučením, že ak sa podanie v lehote určenej súdom neoprávi alebo nedoplní, na také podanie súd neprihliada.

5. Žalobcovia následne realizovali podanie z 8.5.2024, doručené okresnému súdu dňa 10.5.2024; výslovne uviedli, že sa na súd obracajú s podaním a doplnením sťažnosti. V uvedenom podaní uviedli, že žiadajú, aby súd postupom podľa ustanovenia § 388 C.s.p. napadnuté uznesenie zmenil; v podaní uviedli s poukazom na zákonné ustanovenie odvolacie dôvody v zmysle ustanovenia § 365 ods.1 písm. a), b), d), f) a h) C.s.p.; tvrdili, že súd sa k tvrdeniam žalobkyne 1/ nepriklonil a priklonil sa k tvrdeniam právneho zástupcu žalovanej, ktoré považovali za zavádzajúce a nesprávne. Okresný súd podľa tvrdenia žalobcov rozhodol nesprávne, nezákonne a bez toho, aby mal ambíciu poskytnúť invalidnej dôchodkyňi právnu ochranu. Rozhodnutie nespĺňa povahu spravodlivého rozhodnutia, nemá oporu v základných princípoch právneho štátu. Absentuje relevantné odôvodnenie; odôvodnenie je nedostatočné, neposkytuje odpovede na podstatné otázky. Žalobcovia nie sú schopní reagovať na skutkové zistenia súdu, resp. právneho posúdenia veci, keďže tieto v napadnutom uznesení chýbajú.

5.1 V ďalšom texte podania žalobcovia pod bodmi I., II. a III. zopakovali argumentáciu z podania zo dňa 25.2.2024; pod bodom II. žiadali o predĺženie lehoty na podanie odvolania; v bode III. žiadali napadnuté uznesenie v jeho výrokoch zmeniť tak, že „žalobkyňa je povinná nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 100% do 20.10.2029 a to v rozpore s § 257 C.s.p., keď súd týmto neochránil žalobkyňu – invalidnú dôchodkyňu s príjmom 400 Eur mesačne pred stratou celoživotných úspor a pripustil do konania na strane žalovanej tretiu stranu bez návrhu žalovanej § 79 C.s.p.. Zotrvali na tvrdení o odvolaní súhlasu F. A. C. s pristúpením do konania na strane žaloby, jeho vylúčením z akéhokoľvek petitu rozhodnutia s tým, že F. A. C. ostáva splnomocneným zástupcom žalobkyne 1/.

6. Okresný súd následne uznesením č.k. 13C/77/2022-273 zo dňa 16.5.2024 vyzval žalobkyňu 1/, aby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia opravila a doplnila svoje odvolanie doručené súdu dňa 26.2.2024, doplnené dňa 10.5.2024; najmä ju vyzval, aby doplnila náležitosti odvolania s tým, že - je potrebné presne označiť rozhodnutie súdu, proti ktorému odvolanie smeruje, a to číslom konania a dátumom vydania rozhodnutia,

- je potrebné uviesť v akom rozsahu sa príslušné súdne rozhodnutie napáda a
- je potrebné uviesť čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Okresný súd žalobkyňu 1/ poučil, že v prípade, ak odvolanie doručené okresnému súdu dňa 26.2.2024, doplnené dňa 10.5.2024 v stanovenej lehote nebude opravené alebo doplnené, okresný súd ho predloží na rozhodnutie odvolaciemu súdu, ktorý ho odmietne (§ 386 písm. d/ C.s.p.)

7. Žalobcovia ďalším podaním zo dňa 12.6.2024 doručeným okresnému súdu dňa 13.6.2024 iba zopakovali svoje podanie zo dňa 8.5.2024 (bod 5., 5.1 tohto uznesenia); nad jeho rámec žiadali, aby súd postupom podľa ustanovenia § 250 ods.2 C.s.p. uznesenie okresného súdu sp.zn. 13C/77/2022 zo dňa 7.2.2024 zrušil a vydal nové rozhodnutie alebo toto rozhodnutie v napadnutom rozsahu zmenil. Žiadali, aby v zmysle ustanovenia § 248 C.s.p. o sťažnosti rozhodol súd prvej inštancie; aby súd prvej inštancie podľa § 249 C.s.p. rozhodol bez nariadenia pojednávania.

7.1 Pod bodom II. podania žiadali o predĺženie lehoty na podanie odvolanie.

8. Vyjadrenie k podaniam žalobcov podané nebolo.

9. Okresný súd vec predložil odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní dňa 17.júla 2024.

10. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal včasnosť podania žalobcov 1/ a 2/, ktoré by mohlo byť odvolaním, predloženého okresným súdom na rozhodnutie o odvolaní (podľa predkladacej správy), ako jednu z procesných podmienok odvolacieho konania.

10.1 Podľa § 362 ods. 1 zákona č.160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C.s.p.“), odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

10.2 Podľa § 386 písm. a) C.s.p., odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene.

11. Odvolací súd z predloženého spisu zistil, že súd prvej inštancie konanie zastavil uznesením zo dňa 7. februára 2024; rozhodnutie doručoval stranám sporu; ako vyplýva z bodu 2. tohto uznesenia, uznesenie okresného súdu o zastavení konania (a o náhrade trov konania) prevzala žalobkyňa 1/ dňa 12.2.2024 a žalobca 2/ dňa 11.2.2024.

12. Pokiaľ ide o procesné postavenie subjektov, odvolací súd naďalej za strany sporu na strane žalobcu považuje žalobkyňu 1/, A. B. C. a žalobcu 2/, F. A. C.. Aj keď žalobca 2/ v počiatku sporu bol splnomocneným zástupcom žalobkyne (A. B. C.), v priebehu konania okresný súd uznesením pripustil, aby F. A. C. vstúpil do konania na strane žalobcu ako žalobca 2/. Odvolanie súhlasu s pristúpením do konania Civilný sporový poriadok vo svojich ustanoveniach nepozná; ani vystúpenie z konania; o zmenu strany sporu (v zmysle ustanovenia § 80 C.s.p.) v danom prípade nejde. V prejednávanej veci napokon nejde o samostatné spoločenské subjekty na strane žalobcov; z podania, ktoré by mohlo byť považované za odvolanie, vyplýva, že je dané (aj) vo vzťahu k výroku o nároku na náhradu trov konania, na zaplatenie ktorých boli žalobcovia zviazaní spoločne a nerozdielne; preto odvolací súd podanie, ktoré by mohlo byť odvolaním a z ktorého vyplýva, že by ho mala podávať žalobkyňa 1/ zastúpená F. A. C., považoval za odvolanie podané oboma žalobcami; žalobkyňou 1/ A. B. C. a žalobcom 2/ F. A. C.. Z uvedeného dôvodu odvolací súd žalobcu 2/ uviedol do záhlavia tohto uznesenia.

13. Pokiaľ ide o podanie žalobcov datované 25.2.2024, doručené okresnému súdu dňa 26.2.2024, toto podanie, ani podľa jeho obsahu nemožno považovať za odvolanie, za podanie vo veci samej (§ 123 ods.2 C.s.p.), za podanie vo veci samej ho nepovažoval ani okresný súd, keď pri odstraňovaní podania aplikoval ustanovenie § 128 C.s.p. (ktoré sa aplikuje ak nejde o podanie vo veci samej) a nie ustanovenie § 129 C.s.p. (ktoré sa aplikuje v prípade podania vo veci samej alebo návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia). Uvedeným podaním žalobcovia žiadali opravu uznesenia tak, aby bolo v súlade s ochranou osobných údajov a odvolali súhlas s pristúpením k žalobe F. A. C.; napokon žiadali o predĺženie lehoty na podanie odvolania. Už z uvedeného logicky vyplýva, že toto podanie nie je odvolaním ako to predpokladá ustanovenie § 355 a nasl. C.s.p. a na rozhodnutie o odvolaní nemalo byť okresným súdom bez ďalšieho ani predložené.

14. Pokiaľ žalobcovia realizovali podanie z 8.5.2024, doručené okresnému súdu dňa 10.5.2024, v tomto podaní síce uvádzajú, že dopĺňajú svoju sťažnosť (podanie z 25.2.2024). V texte podania však realizovali (aj) odvolaciu argumentáciu, domáhajú sa aplikácie ustanovenia § 388 C.s.p. (zmena rozhodnutia v odvolacom konaní) a tvrdili, že sú dané odvolacie dôvody uvedené v ustanovení § 365 ods.1 písm. a), b), d), f) a h) C.s.p.. Časť argumentácie žalobcov tak má povahu odvolacej argumentácie; v ostatnom ich argumentácia je totožná ako v podaní zo dňa 25.5.2024. S prihliadnutím na obsah podania odvolací súd až podanie zo dňa 8.5.2024 považoval za podanie, ktoré by mohlo byť odvolaním. Podaním z 12.6.2024 žalobcovia len na výzvu súdu prvej inštancie realizovanú formou uznesenia podľa ustanovenia § 129 C.s.p. doplnili svoje podanie; odvolacia argumentácia však absentuje aj s prihliadnutím na tvrdenia žalobcov o tom, že dopĺňajú podanú sťažnosť (o sťažnosti rozhoduje súd prvej inštancie). Tu odvolací súd uvádza, že nie je dôvodné konštatovanie súdu prvej inštancie (v uznesení č.k. 13C/77/2022-273 zo dňa 16. mája 2024), že za podanie, ktoré by mohlo byť odvolaním, bolo možné považovať už podanie zo dňa 25.2.2024; z obsahu uvedeného podania nemožno vyvodiť žiadne obsahové a formálne prvky odvolania; žalobcovia v uvedenom podaní navyše žiadajú o predĺženie lehoty na podanie odvolania; ako podanie majúce i keď len formálne obsahové prvky odvolania možno považovať až podanie zo dňa 8.5.2024.

15. Podľa ustanovenia § 362 ods.1 C.s.p. lehota na podanie odvolania je 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie obsahuje správne poučenie o 15-dňovej lehote na podanie odvolania. Do plynutia lehoty určenej podľa dní sa nezapočítava deň, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty (§ 121 ods.2 C.s.p.). Ak koniec lehoty pripadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň (§ 121 ods.4 C.s.p.). Posudzujúc včasnosť podania odvolania podľa ustanovení Civilného sporového poriadku odvolací súd konštatuje, že lehota na podanie odvolania začala žalobcom plynúť najneskôr dňa 13.2.2024 (deň nasledujúci po doručení napadnutého uznesenia), koniec lehoty na podanie odvolania pripadol na utorok 27.2.2024; nešlo o deň pracovného pokoja.

15.1 Z vyššie uvedeného a citovaných ustanovení Civilného sporového poriadku vyplýva, že pokiaľ žalobcovia podali odvolanie dňa 10.5.2024, podali ho oneskorene, po márnom uplynutí lehoty na podanie odvolania.

16. V zmysle vyššie uvedeného nemal odvolací súd inú možnosť, ako odvolanie žalobcov 1/ a 2/ zo dňa 8.5.2024 a doručené okresnému súdu dňa 10.5.2024, ktoré bolo doplnené podaním žalobcov 1/ a 2/ zo dňa 12.6.2024 a doručené okresnému súdu dňa 13.6.2024, postupom podľa ustanovenia § 386 písm. a) C.s.p. odmietnuť ako oneskorene podané. Z uvedeného dôvodu sa odvolací súd vecnou argumentáciou žalobcov a ani tým, či má odvolanie všetky náležitosti a či nie je dôvod na odmietnutie z dôvodu absencie náležitostí odvolania, nezaoberal.

16.1 Iba na okraj odvolací súd uvádza, že lehota na podanie odvolania (§ 262 ods.1 C.s.p.) je zákonnou a nie sudcovskou lehotou. Súd môže určiť len lehotu, ktorá nie je ustanovená zákonom a len lehotu určenú súdom môže súd primerane predĺžiť. Preto pokiaľ žalobcovia žiadali v podaniach o predĺženie lehoty na podanie odvolania, takejto žiadosti súd prvej inštancie vyhovieť nemohol.

17. Civilný sporový poriadok neobsahuje osobitnú úpravu rozhodovania o trovách odvolacieho konania v prípade, ak je odvolanie odmietnuté; § 396 ods. 1 C.s.p. odkazuje na použitie ustanovení o trovách konania pred súdom prvej inštancie. O trovách odvolacieho konania je tak potrebné rozhodnúť za použitia ustanovenia § 256 ods. 1 C.s.p., ktoré upravuje problematiku svojou povahou najbližšiu odmietnutiu odvolania, pretože i v tomto prípade odvolacie konanie končí bez toho, aby odvolací súd rozhodoval o veci samej.

17.1 Žalovaná sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrila. Z uvedeného dôvodu odmietajúc odvolanie žalovaných 1/ a 2/ odvolací súd žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal z dôvodu, že žalovanej účasťou v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).